

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ SIR GORDON SLYNN
ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1982 ¹

*Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

Ο προσφεύγων στην παρούσα υπόθεση είναι πρώην υπάλληλος του Συμβουλίου. Μεταξύ 10ης Ιανουαρίου 1977 και 11ης Ιανουαρίου 1980 έλαβε αναρρωτική άδεια 390 περίπου ημερών. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο παρέπεμψε την υπόθεσή του στην επιτροπή αναπηρίας, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 59, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ίδιου κανονισμού την επιτροπή αποτέλεσαν ένας ιατρός τον οποίο διόρισε το Συμβούλιο, ένας που διόρισε ο προσφεύγων και ένας τρίτος τον οποίο διόρισαν από κοινού οι δύο άλλοι ιατροί. Μετά από εξέταση του προσφεύγοντος, η επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα προβλήματα της υγείας του ήταν «κυρίως αν όχι αποκλειστικώς» νευρο-ψυχικής φύσεως και ζήτησε να τον εξετάσει ένας ειδικός. Με βάση τη διάγνωση του ειδικού η επιτροπή αναπηρίας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο προσφεύγων πάσχει από ολική και διαρκή αναπηρία, η οποία καθιστά αδύνατη την άσκηση των καθηκόντων του, συνέταξε δε την σχετική έκθεση στις 24 Νοεμβρίου 1980.

Η έκθεση δεν αναφέρει ρητώς την αιτία της καταστάσεως αυτής. Αναφέρει, ωστόσο, το γεγονός ότι η νευρώσή του εκδηλώνεται, μεταξύ άλλων, υπό μορφή δυσκολιών συναναστροφής, κυρίως στον τομέα των επαγγελματικών συναναστροφών, «et surtout dans un contexte hiérarchique», που οφείλονται ίσως σε δυσχέρειες μεταξύ του προσφεύγοντος και του πατέρα του.

Με βάση την έκθεση της επιτροπής το Συμβούλιο αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 53 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, να συνταξιοδοτήσει τον προσφεύγοντα από την 1η Δεκεμβρίου 1980.

Η απόφαση του Συμβουλίου κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα με έγγραφο στο οποίο αναφερόταν ότι «ήταν υποχρεωμένος να συνταξιοδοτηθεί πρώιμα για λόγους υγείας» και ότι είχε δικαίωμα σε σύνταξη αναπηρίας από 1ης Δεκεμβρίου. Το ποσό της συντάξεως δεν αναφερόταν, ο προσφεύγων, όμως, πληροφορήθηκε τη βάση επί της οποίας υπολογίστηκε όταν έλαβε τη σύνταξη του Δεκεμβρίου, σύμφωνα με το άρθρο 14 του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.

Με έγγραφό του της 10ης Φεβρουαρίου 1982 ο προσφεύγων υπέβαλε ένσταση κατά της αποφάσεως, ειδικότερα κατά του ποσού της συντάξεως αναπηρίας που του είχε χορηγηθεί. Ζήτησε εφαρμογή της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 78 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως διότι η επιδείνωση της καταστάσεως της υγείας του υπήρξε το άμεσο αποτέλεσμα των δυσκολιών που συνήντησε και ταλαιπωριών που υπέστη κατά την άσκηση των καθηκόντων που, υπεστήριξε δε, ότι η σύνταξή του έπρεπε να ισοδυναμεί με το 70 % του βασικού του μισθού.

Με έγγραφο της 13ης Ιουλίου 1981 το Συμβούλιο απέρριψε την ένσταση με την αιτιολογία ότι η επιτροπή αναπηρίας δεν απεφάνθη ότι η ολική διαρκής αναπηρία του προσφεύγοντος οφειλόταν σε επαγγελματική ασθένεια, ώστε η σύνταξή του να

1 — Μετάφραση από τα αγγλικά.

εμπίπτει στο τρίτο εδάφιο του άρθρου 78 και, κατά συνέπεια, να είναι ίση με τη σύνταξη αποχωρήσεως που θα λάμβανε αν είχε εργαστεί μέχρι την ηλικία των 65 ετών. Η παρούσα προσφυγή πρωτοκολλήθηκε στο Δικαστήριο στις 21 Σεπτεμβρίου. Αίτημά της είναι η ακύρωση της αποφάσεως του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 1981, περί μη χορηγήσεως στον προσφεύγοντα συντάξεως με βάση το γεγονός ότι η αναπηρία του ήταν αποτέλεσμα επαγγελματικής ασθένειας.

Ενόψει της προσφυγής αυτής το Συμβούλιο παρέπεμψε και πάλι την υπόθεση στην επιτροπή αναπηρίας, η οποία συνέταξε δύο ακόμη γνωματεύσεις στις 21 Δεκεμβρίου 1981 και στις 25 Ιανουαρίου 1982. Η πρώτη, διαπιστώνει ότι υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της εργασίας ή των συνθηκών εργασίας του προσφεύγοντος και της επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του. Στη δεύτερη διαφαίνεται μια διάσταση απόψεων μεταξύ των ιατρών: δύο μέλη της επιτροπής αποφάνθηκαν ότι η αναπηρία του προσφεύγοντος δεν προκύπτει μεταξύ άλλων, από επαγγελματική ασθένεια· το τρίτο μέλος (ο ιατρός που είχε διορίσει ο προσφεύγων) αποφάνθηκε ότι ο προσφεύγων δεν έλασχε από μια ασθένεια που να περιέχεται στον πίνακα των αναγνωρισμένων επαγγελματικών ασθενειών (MOD 503).

Το άρθρο 78 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως προβλέπει ότι ο υπάλληλος έχει δικαίωμα συντάξεως αναπηρίας, «σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 13 έως 16 του παραρτήματος VIII, αν υποστεί μόνιμη αναπηρία, θεωρουμένη ως ολική και η οποία τον θέτει σε αδυναμία εκτελέσεως των καθηκόντων που αντιστοιχούν σε εργασία της σταδιοδρομίας του». Όταν η αναπηρία προέρχεται, μεταξύ άλλων, από «επαγγελματική ασθένεια», το ποσοστό της συντάξεως αναπηρίας καθορίζεται στο 70 % του βασικού μισθού· εφ' όσον η αναπηρία οφείλεται «σε άλλο λόγο», και δεν έχει προκληθεί σκόπιμα από τον υπάλληλο, το ποσοστό της συντάξεως αναπηρίας ισούται με το ποσοστό της συντάξεως αρχαιότητας [συντάξεως λόγω συμπληρώσεως συντάξιμου

χρόνου] την οποία θα edικαιούτο ο υπάλληλος αν είχε παραμείνει σε υπηρεσία μέχρι την ηλικία των 65 ετών.

Το άρθρο 13 του παραρτήματος VIII προβλέπει ότι: «με την επιφύλαξη των διατάξεων του ανωτέρω άρθρου 1, παράγραφος 1, ο υπάλληλος ηλικίας κάτω των 65 ετών, ο οποίος στο διάστημα της περιόδου, κατά τη διάρκεια της οποίας αποκτούσε δικαιώματα προς σύνταξη, κρίνεται από την επιτροπή αναπηρίας ότι έχει προσδληθεί από διαρκή αναπηρία που θεωρείται ως ολική και τον καθιστά ανίκανο για την άσκηση καθηκόντων αντιστοιχών προς κάποια θέση της σταδιοδρομίας του και ο οποίος γι' αυτό το λόγο, υποχρεώνεται να αναστείλει την υπηρεσία του στην Κοινότητα στην οποία υπάγεται, δικαιούται, όσο χρόνο διαρκεί αυτή η ανικανότητα, της συντάξεως αναπηρίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 του κανονισμού». Δεν μπορεί να καταβάλλεται συγχρόνως σύνταξη λόγω συμπληρώσεως του συντάξιμου χρόνου και σύνταξη αναπηρίας.

Εκ μέρους του Συμβουλίου υποστηρίχθηκε ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη για το λόγο ότι η επιτροπή αναπηρίας δεν είναι αρμόδια να αποφασίζει αν η αναπηρία οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια· η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί είναι εκείνη που προβλέπουν οι κανόνες περί καλύψεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά των κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας (στο εξής: «κανόνες ασφαλίσεως»). Αντί να ζητήσει την ακύρωση της αποφάσεως του Συμβουλίου, ο προσφεύγων έπρεπε μάλλον να του υποβάλει μια έκθεση, η οποία να προσδιορίζει τη φύση της ασθένειάς του, ώστε το Συμβούλιο να μπορεί να προβεί σε έρευνα για τη διαπίστωση της φύσεώς της (άρθρο 17 των κανόνων ασφαλίσεως) και, αν υπήρχε σχετικό αίτημα του προσφεύγοντος, η υπόθεση θα μπορούσε να υποβληθεί στην τριμελή ιατρική επιτροπή. Το γεγονός ότι ο προσφεύγων δεν ακολούθησε τη διαδικασία αυτή καθιστά απαράδεκτη την παρούσα προσφυγή του.

Οι κανόνες ασφαλίσεως θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 73, το οποίο περιλαμβάνεται

στον τίτλο V, κεφάλαιο 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως που φέρει τον τίτλο «Κοινωνική ασφάλιση»: Το άρθρο 78 περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο 3 «Συντάξεις». Το πρώτο προβλέπει ότι οι υπάλληλοι καλύπτονται κατά του κινδύνου επαγγελματικής ασθένειας, «σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται βάσει ρυθμίσεως που θεσπίζεται με κοινή συμφωνία των οργάνων των Κοινοτήτων», οι δε παροχές που καταβάλλονται βάσει του άρθρου αυτού μπορούν να καταβληθούν παράλληλα με τις παροχές που προβλέπονται στο κεφάλαιο 3.

Οι κανόνες ασφαλίσεως προβλέπουν τη διαδικασία υποβολής των αιτημάτων. Αιτήματα σχετικά με ένα ατύχημα πρέπει κανονικά να υποβληθούν εντός 10 ημερών από το ατύχημα· ατυχήματα που αφορούν μια επαγγελματική ασθένεια πρέπει να υποβληθούν εντός ευλόγου προθεσμίας μετά την εμφάνιση της ασθένειας ή την ημερομηνία της διαγνώσεώς της (άρθρα 16 και 17 των κανόνων ασφαλίσεως). Είναι σαφές, ότι, σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, ο υπάλληλος φέρει την πρωτοβουλία τόσο για την υποβολή του αιτήματος, όσο και για την αίτηση συστάσεως ιατρικής επιτροπής. Την απόφαση για την αναγνώριση του επαγγελματικού χαρακτήρα μιας ασθένειας και την εκτίμηση του βαθμού της διαρκούς αναπηρίας, λαμβάνει η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, βάσει των διαγνώσεων των ιατρών και αφού συμβουλευτεί την ιατρική επιτροπή.

Η διαδικασία του άρθρου 78 είναι διαφορετική. Εναπόκειται στο θεσμικό όργανο να συγκαλέσει την ιατρική επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 59. Εναπόκειται, όμως, στην επιτροπή να «αναγνωρίσει» ότι ο υπάλληλος πάσχει από διαρκή ολική αναπηρία που καθιστά αδύνατη την άσκηση των καθηκόντων του (άρθρο 13 του παραρτήματος VIII). Αν η επιτροπή προβεί στην αναγνώριση αυτή το θεσμικό όργανο είναι υποχρεωμένο να συνταξιοδοτήσει τον υπάλληλο, σύμφωνα με το άρθρο 53 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.

Η χρονική κλιμάκωση είναι διαφορετική στις δύο διαδικασίες. Δεδομένου ότι, στην περίπτωση του άρθρου 78, ο υπάλληλος δικαιούται συντάξεως από την πρώτη ημέρα του μηνός που ακολουθεί την αναγνώριση της διαρκούς αναπηρίας του, το θεσμικό όργανο πρέπει να αποφασίσει μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, αν θα του χορηγηθεί σύνταξη ίση με το 70 % του βασικού του μισθού ή ίση με τη σύνταξη που χορηγείται λόγω συμπληρώσεως του συντάξιμου χρόνου. Στην περίπτωση της διαδικασίας του άρθρου 73 η τελική απόφαση δεν μπορεί να ληφθεί πριν από τη συμπλήρωση 60 ημερών μετά την κοινοποίηση του σχεδίου αποφάσεως, εκτός αν ζητήθηκε η σύγκληση ιατρικής επιτροπής η οποία και διατύπωσε τη διάγνωσή της. Θεωρώ αδύνατο να ήταν στις προθέσεις των συντακτών της διατάξεως να αναστέλλεται η απόφαση στο πλαίσιο της κατά το άρθρο 78 διαδικασίας, εφ' όσον διαρκεί η κατά το άρθρο 73 διαδικασία.

Οι δύο διαδικασίες είναι, λοιπόν, διαφορετικές και ανεξάρτητες. Το άρθρο 25 των κανόνων ασφαλίσεως προβλέπει ρητώς ότι η αναγνώριση της διαρκούς αναπηρίας σύμφωνα με το άρθρο 73 και τους ανωτέρω κανόνες «δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 78 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και αντιστρόφως». Η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 731/79, *Β. κατά Κοινοβουλίου*, Συλλογή 1981, σ. 107, αναγνωρίζει σαφώς την ανεξαρτησία των δύο διαδικασιών. Δεν υπάρχει καμία διάταξη που να υποχρεώνει ρητώς οι διαφορές που ανακύπτουν υπό το καθεστώς του ενός άρθρου να κρίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία που ακολουθείται για τα αιτήματα που υποβάλλονται υπό το καθεστώς του άλλου άρθρου. Το ζήτημα, λοιπόν, είναι αν το άρθρο 78 και το παράρτημα VIII προβλέπουν μια διαδικασία σύμφωνα με την οποία πρέπει να κρίνεται αν μία αναπηρία οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια.

Το άρθρο 13 του παραρτήματος VIII προβλέπει απλώς την αναγνώριση από την επιτροπή αναπηρίας της «ολικής διαρκούς

αναπηρίας που στερεί από τον υπάλληλο τη δυνατότητα να ασκεί τα καθήκοντά του. Δεν υπάρχει ρητή πρόβλεψη ότι η επιτροπή πρέπει να εξετάσει αν η αναπηρία «οφείλεται» πχ. σε μια επαγγελματική ασθένεια ή «σε κάποια άλλη αιτία». Μια τέτοια έρευνα παρουσιάζει πλευρές νομικές και πραγματικές, ουσιαστικά όμως είναι ζήτημα ιατρικό. Νομίζω ότι υπάρχει πρόθεση να υπαχθεί το πρόβλημα αυτό στην αρμοδιότητα των ιατρών μάλλον, παρά της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής. Αν αυτό είναι σωστό, το συμπέρασμα που προκύπτει κατά τη γνώμη μου είναι ότι πρέπει να αποφασίζει σχετικά η επιτροπή αναπηρίας και όχι η ιατρική επιτροπή, σύμφωνα με μια ανεξάρτητη διαδικασία.

Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από την υπόθεση 29/71, *Vellozzi κατά Επιτροπής* (1972) ECR 513, σκέψη 8 της αποφάσεως στην οποία το Δικαστήριο δέχτηκε ότι η επιτροπή αναπηρίας ήταν αρμόδια να καθορίσει αν αιτία της αναπηρίας ήταν μια επαγγελματική ασθένεια κατά την έννοια του άρθρου 78, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Όταν εκδόθηκε η απόφαση αυτή δεν είχαν ακόμα θεσπιστεί οι κανόνες ασφαλίσεως. Δεν υπάρχει λόγος να δεχθούμε ότι μετά την έναρξη της ισχύος των κανόνων αυτών, η επιτροπή αναπηρίας δεν είναι πλέον αρμόδια· αντίθετα προς το άρθρο 73 που αναφέρει ρητώς τη «ρύθμιση που θεσπίζεται με κοινή συμφωνία των οργάνων των Κοινοτήτων», το άρθρο 78 αναφέρει απλώς τα άρθρα 13 ως 16 του παραρτήματος VIII.

Κατά συνέπεια, η επιτροπή αναπηρίας όφειλε, στην πρώτη της έκθεση, να εξετάσει και να διαπιστώσει αν η ολική διαρκής αναπηρία «προέρχεται» από μια από τις αιτίες που αναφέρονται στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 78, ή αν «οφείλεται σε άλλο λόγο» ή αν «έχει προκληθεί σκόπιμα», εφ' όσον, όλες αυτές οι περιπτώσεις επηρεάζουν την απόφαση ως προς τη

σύνταξη που οφείλει να χορηγήσει το δεσμικό όργανο. Η επιτροπή δεν προχώρησε σε μια τέτοια διαπίστωση. Αναφέρεται στην αιτία ενός μέρους των διαταραχών που οφείλονται πιθανώς στις δυσκολίες του προσφύγοντος με τον πατέρα του, αυτό, όμως είναι μερικό, υποθετικό και, πάντως, δεν εξετάζει το ζήτημα της επιδεινώσεως. Υπάρχει, ακόμη, προς την αντίθετη κατεύθυνση, μια αναφορά στις «ιεραρχικές σχέσεις» του προσφύγοντος, αυτό όμως δεν είναι αρκετά σαφές ως διαπίστωση ότι η αναπηρία οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια.

Το Συμβούλιο, ζητεί να ερμηνεύσει την έλλειψη διαπιστώσεως στην υπόθεση αυτή ως διαπίστωση ότι η αναπηρία δεν οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια. Κατά τη γνώμη μου αυτό δεν μπορεί να γίνει. Δεν προκύπτει από την πρώτη έκθεση ότι η επιτροπή αναπηρίας εξέτασε την αιτία της αναπηρίας ή ότι θεώρησε την εξέταση αυτή σαν μέρος των αρμοδιοτήτων της. Δεν μπορεί το Συμβούλιο να υποθέσει ότι η έκθεση προβαίνει στη διαπίστωση σιωπηρώς. Δεν επιτρέπεται ακόμη στο Συμβούλιο να συμπεράνει από το περιεχόμενο της εκθέσεως ότι η αιτία δεν ήταν μια επαγγελματική ασθένεια, διότι θα επρόκειτο, στην περίπτωση αυτή για μια διαπίστωση μάλλον του Συμβουλίου παρά της επιτροπής αναπηρίας, σε ένα θέμα στο οποίο η απόφαση εναπόκειται στην τελευταία.

Δεν νομίζω ότι μπορεί να λεχθεί ότι τα ελαττώματα της πρώτης εκθέσεως καλύφθηκαν από τις μεταγενέστερες εκθέσεις. Κατ' αρχάς, το ίδιο το Συμβούλιο αποδέχεται ότι οι δύο τελευταίες εκθέσεις δεν είχαν το χαρακτήρα αποφάσεων, αλλά ήταν, απλώς, συνέπεια μιας αιτήσεως διευκρινίσεως χωρίς δεσμευτικό αποτέλεσμα. Εξάλλου, υπάρχει, κατά τη γνώμη μου μια αντίφαση μεταξύ της διαπιστώσεως ενός αιτιώδους συνδέσμου στη δεύτερη έκθεση

και της γνώμης της πλειοψηφίας στην τρίτη έκθεση. Επί πλέον, και ιδίως υπό το φως της αντιφάσεως αυτής δεν δίνονται οι λόγοι, ούτε παρέχεται εξήγηση για την απλή δήλωση ότι η αναπηρία δεν οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια.

Κατά την άποψή μου η παρούσα προσφυγή είναι παραδεκτή και η απόφαση του Συμβουλίου περί χορηγήσεως συντάξεως δάσει της παραγράφου 3 του άρθρου 78 πρέπει να ακυρωθεί, εφ' όσον η έκθεση της επιτροπής αναπηρίας δεν θίγει ένα σημαντικό θέμα, και δεν καταλήγει σε ένα συμπέρασμα χωρίς το οποίο το Συμβούλιο δεν μπορεί να αποφασίσει ποια πρέπει να είναι η αρμόζουσα σύνταξη.

Έστω και αν πράγματι πρέπει να εφαρμοσθούν οι κανόνες ασφαλίσεως και να ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπουν, νομίζω ότι η απόφαση του Συμβουλίου πρέπει να ακυρωθεί. Το Συμβούλιο, έλαβε μια απόφαση και κατέβαλε τη σύνταξη, χωρίς να παράσχει την ευκαιρία στον προσφεύγοντα να εξετάσει ένα σχέδιο αποφάσεως ή να ζητήσει τη σύγκληση της ιατρικής επιτροπής. Ο ρόλος της επιτροπής αναπηρίας είναι διαφορετικός. Πολύ περισσότερο, αν και οι κανόνες ασφαλίσεως εφαρμόζονται μόνο όταν αιτία της αναπηρίας είναι ένα ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, η επιτροπή αναπηρίας δεν εξέτασε το ζήτημα της αιτιώδους συναφείας, στη δε έκθεση, δεν περιέχεται κανένα πρόσφορο στοιχείο, δάσει του οποίου το Συμβούλιο θα μπορούσε μόνο του να αποφασίσει αν η αναπηρία οφείλεται στον ένα ή τον άλλο λόγο.

Βεβαίως, δεν είναι έργο του Δικαστηρίου να αποφασίσει επί του ζητήματος αυτού, ενόψει, όμως, της αβεβαιότητας που προκύπτει από τη δεύτερη και τρίτη έκθεση είναι ίσως χρήσιμο να σχολιασθούν δύο ή τρία σημεία που έχουν θιγεί ως προς το ποια, από νομικής απόψεως, είναι δυνατόν

να θεωρηθεί επαγγελματική ασθένεια και ως προς το θέμα της αιτιώδους συναφείας.

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι ο όρος «επαγγελματική ασθένεια» που χρησιμοποιείται στα άρθρα 73 και 78 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως έχει την ίδια σημασία. Στο άρθρο 3 των κανόνων ασφαλίσεως ορίζεται ως εξής:

«1. Οι ασθένειες που αναφέρονται στον “ευρωπαϊκό κατάλογο επαγγελματικών ασθενειών”, ο οποίος έχει προσαρτηθεί στις συστάσεις της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 1962, και σε ενδεχόμενα συμπληρώματά του, θεωρούνται επαγγελματικές ασθένειες, εφόσον ο υπάλληλος εξετέθη στον κίνδυνο να προσβληθεί εξ αυτών κατά την άσκηση των καθηκόντων του στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

2. Κάθε ασθένεια ή επιδείνωση προϋπάρχουσας ασθένειας που δεν περιέχεται στον αναφερόμενο στην παράγραφο 1 κατάλογο, θεωρείται, επίσης, ως επαγγελματική ασθένεια, αν αποδειχθεί επαρκώς ότι αυτή η ασθένεια ή επιδείνωση εμφανίστηκε κατά την άσκηση ή επ' ευκαιρία της ασκήσεως των καθηκόντων του υπαλλήλου στις Κοινότητες.»

Φαίνεται, επίσης, ως γενικώς αποδεκτό ότι ο όρος επαγγελματική ασθένεια καλύπτει, επίσης, διανοητικές καθώς και ψυχικές ασθένειες. Στην παρούσα υπόθεση, ο δικηγόρος του προσφεύγοντος δέχεται ότι η εν λόγω ασθένεια δεν περιλαμβάνεται στον ευρωπαϊκό κατάλογο επαγγελματικών ασθενειών, υποστηρίζει, όμως, ότι μπορεί να θεωρηθεί επαγγελματική ασθένεια αν αποδειχθεί επαρκώς ότι η ασθένεια ή η επιδείνωσή της εμφανίστηκαν κατά τη διάρκεια ή επ' ευκαιρία της ασκήσεως των καθηκόντων του προσφεύγοντος. Το γεγονός αυτό δεν φαίνεται να αμφισβητεί

το Συμβούλιο, το οποίο υποστήριξε απλώς ότι η άσκηση των καθηκόντων του έπρεπε να είναι αναγκαίος όρος της εμφανίσεως ή της επιδείνωσής της ασθένειας του προσφεύγοντος.

Αυτό είναι σωστό, υπό την έννοια ότι η άσκηση των καθηκόντων του από τον προσφεύγοντα πρέπει να ήταν η αιτία εμφανίσεως ή επιδείνωσής της ασθένειας· δεν αρκεί τα δύο αυτά δεδομένα, απλώς να συμπίπτουν χρονικά. Εξάλλου, δεν απαιτείται να έχουν εμφανισθεί η ασθένεια ή η επιδείνωσή της απλώς κατά τη διάρκεια ή επ' ευκαιρία της ασκήσεως των καθηκόντων του από τον υπάλληλο. Το κύριο σημείο, είναι αν έχει επαρκώς αποδειχθεί ότι η ασθένεια ή η επιδείνωσή της εμφανίστηκαν κατά τη διάρκεια ή επ' ευκαιρία της ασκήσεως των καθηκόντων αυτών. Όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας Roemer στην υπόθεση *Vellozzi* (σ. 523) πρέπει να αποδειχθεί «ότι η άσκηση των καθηκόντων αυτών ήταν η κύρια και προεξέχουσα αιτία της ασθένειας ή της επιδείνωσής προϋπάρχουσας ασθένειας. Τουλάχιστον πρέπει να απαιτείται η ικανοποιητική απόδειξη ότι η άσκηση των καθηκόντων υπήρξε πράγματι μια αιτία, γεγονός, δέδαια, που μόνο ειδικοί ιατροί μπορούν να κρίνουν κατά τρόπο ορθό».

Κατά την άποψή μου η άσκηση των καθηκόντων πρέπει να είναι μια αιτία για την εμφάνιση ή των επιδείνωσή της ασθένειας που οδήγησε στην αναπηρία.

Κατά τη γνώμη μου, όταν συγκαλείται στο μέλλον μια επιτροπή αναπηρίας στο πλαίσιο του άρθρου 78 πρέπει να της ζητείται να αποφανθεί όχι μόνο αν υπάρχει διαρκής ολική αναπηρία, αλλά, επίσης, να κρίνει αν οφείλεται σε μια από τις αιτίες που αναφέρονται στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 78, ή αν προέρχεται από κάποια άλλη αιτία. Επί πλέον, η απόφασή της αυτή πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

Το αίτημα του προσφεύγοντος στην παρούσα υπόθεση είναι η ακύρωση της αποφάσεως του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 1981. Πρόκειται, πράγματι, για την απόφαση που απορρίπτει την ένσταση του προσφεύγοντος. Το άρθρο 91, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως ορίζει σαφώς ότι αντικείμενο της διαδικασίας ακυρώσεως είναι η πράξη που θίγει τον υπάλληλο. Στην παρούσα περίπτωση αυτή είναι η απόφαση που καθορίζει το ποσοστό της συντάξεως αναπηρίας του προσφεύγοντος. Αν και αυτό δεν ελέγχθη ρητώς στις αγορεύσεις, ο προσφεύγων ενημερώθηκε σχετικώς, όταν έλαβε το δελτίο πληρωμής.

Για τους λόγους που ανέπτυξα, πιστεύω, ότι η απόφαση αυτή πρέπει να ακυρωθεί και το Συμβούλιο να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.